

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2024

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Handhaving	3
Omgevingsrecht	4
Omgevingswet	4
Wabo	6
Natuurbescherming	10
Waterwet	12
Ziekte en arbeidsongeschiktheid	12
Werkloosheid	13
Bijstand	14
Bestuursrecht overig	15
Algemene verordening gegevensbescherming	15
Huisvesting	17
Wet op de rechtsbijstand	19
Vreemdelingenrecht	21
Asiel	21
Vreemdelingenbewaring	23
Procesrecht	25

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2024, 574

MK CBb, 04-06-2024, [ECLI:NL:CBB:2024:378](#)

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Staat der Nederlanden (minister van Justitie en Veiligheid), verweerders.

Awb 8:75a

PROCESBELANG. PROCESKOSTEN IN BEZWAAR. Evenals de CRvB in zijn uitspraken van 2 april 2024 ([ECLI:NL:CRVB:2024:635](#) en [ECLI:NL:CRVB:2024:636](#)), is het CBb, anders dan voorheen, van oordeel dat in gevallen als deze, waarin het betrokken bestuursorgaan zijn besluit heeft gehandhaafd – en dus geen situatie als bedoeld in artikel 8:75a van de Awb aan de orde is –, het enkele niet toekennen van een vergoeding van in bezwaar gemaakte proceskosten niet langer een zelfstandig procesbelang oplevert. Zoals ook in deze uitspraken duidelijk wordt gemaakt, is de rechter namelijk, zolang er in de bedoelde gevallen vanuit wordt gegaan dat wel procesbelang aanwezig is, gehouden het achterliggende geschil volledig inhoudelijk te beoordelen, ook als er inmiddels geen belang meer bestaat bij beoordeling van dat geschil. Dat is een ongewenste situatie, die leidt tot een ondoelmatige inzet van de schaarse capaciteit binnen de bestuursrechtspraak. Net als de CRvB ziet het CBb verder aanleiding uitzonderingen te maken op het uitgangspunt dat het enkele niet toekennen van een vergoeding van bezwaarkosten niet langer een zelfstandig procesbelang oplevert, namelijk als het betrokken bestuursorgaan zijn besluit in bezwaar heeft herroepen zonder daarbij een vergoeding van bezwaarkosten toe te kennen terwijl daar wel om was gevraagd, of als de hoogte van een toegekende vergoeding van bezwaarkosten in geschil is. De rechterlijke beoordeling blijft dan in beginsel beperkt tot de gegeven beslissing over de bezwaarkosten als zodanig.

JnB 2024, 575

MK ABRS, 05-06-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2323](#)

college van burgemeester en wethouders van Heemskerk, appellant sub 3.

Awb 8:75a

PROCESBELANG. PROCESKOSTEN IN BEZWAAR. Het niet inwilligen van een verzoek om vergoeding van de kosten van bezwaar levert tot nu toe een zelfstandig procesbelang op. De CRvB heeft in twee uitspraken van 2 april 2024 ([ECLI:NL:CRVB:2024:635](#) en [ECLI:NL:CRVB:2024:636](#)) overwogen dat voortaan uitgangspunt is dat het enkele niet vergoeden van bezwaarkosten niet langer een zelfstandig procesbelang oplevert. Wel geldt hierop de volgende uitzondering. Mede in verband met het ontbreken van een bepaling als artikel 8:75a van de Awb voor de bezwaarfase, moet nog steeds procesbelang aanwezig worden geacht als het betrokken bestuursorgaan zijn besluit in bezwaar heeft herroepen zonder daarbij een vergoeding van bezwaarkosten toe te kennen terwijl daar wel om was gevraagd, of als de hoogte van een toegekende vergoeding van bezwaarkosten in geschil is. De rechterlijke beoordeling blijft dan in beginsel beperkt tot de gegeven beslissing over de bezwaarkosten als zodanig. In het kader van de rechtseenheid sluit de ABRS zich hierbij aan en hanteert voortaan ook dit uitgangspunt en de uitzondering daarop.

Zie in dit verband ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Wabo”.

JnB 2024, 576

MK CRvB, 30-05-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:1029](#)

Awb 8:15

WRAKING. I.c. wordt het verzoek om wraking afgewezen. Uit het dossier is gebleken dat het verzoek om uitstel van de geplande zitting de behandelend rechter niet tijdig heeft bereikt doordat de administratieve verwerking van het verzoek bij de griffie vertraging heeft opgelopen, waardoor de behandelend rechter niet tijdig op het verzoek om uitstel heeft kunnen beslissen. Deze omstandigheid levert echter geen aanwijzing op dat de behandelend rechter jegens verzoeker een vooringenomenheid koestert of dat de dienaangaande bij hem bestaande vrees objectief gerechtvaardigd is.

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB 2024, 577

ABRS, 05-06-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2313](#)

college van burgemeester en wethouders van Maasdriel.

Awb 5:37

VERBEURTE EN INVORDERING. LAST ONDER DWANGSOM. Alleen in bijzondere omstandigheden kan geheel of gedeeltelijk van invordering worden afgezien. I.c. heeft [appellante] met haar betoog niet aannemelijk gemaakt dat zij niet aan de last kon voldoen. Dat er geen alternatieve locatie voorhanden is waarnaar zij haar bedrijf kan verplaatsen en dat het staken van de met het bestemmingsplan strijdige activiteiten aan [locatie] zonder dat zij die activiteiten elders kan voortzetten, nadelig is voor haar bedrijf, betekent niet dat het onmogelijk is om aan de last te voldoen. Aangezien [appellante] niet aannemelijk heeft gemaakt dat zij door omstandigheden buiten haar macht niet aan de last kon voldoen, bestaat er geen aanleiding voor het oordeel dat het college om die reden van invordering had moeten afzien of het bedrag had moeten matigen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2024, 578

MK ABRS, 05-06-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2324](#)

raad van de gemeente Amsterdam en het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam, verweerders.

Wet geluidhinder (hierna: Wgh) 59 lid 1, 83 lid 2, 110a

Aanvullingswet geluid Omgevingswet 3.4, 3.5 lid 1 aanhef en onder b, 3.6 lid 1 aanhef en onder c

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. WET GELUIDHINDER. Bestemmingsplan.

Vaststelling hogere waarden. Met het oog op de rechtsvorming en de rechtspraktijk zet de ABRS uiteen welk recht van toepassing is na vernietiging van besluiten tot vaststelling van hogere waarden. Bij een besluit tot het vaststellen van een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van nog niet geprojecteerde woningen in zones langs wegen of rond industrieterreinen waarvoor een aanvraag is ingediend of waarvan een ontwerp ter inzage is gelegd vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, blijft het recht zoals dat gold vóór 1 januari 2024 van toepassing, totdat het besluit onherroepelijk is. Op een naar aanleiding van deze uitspraak eventueel nieuw te nemen besluit van het college blijft dus ook het oude recht van toepassing.

Besluit waarbij het college ten behoeve van het bestemmingsplan "Draka Terrein Hamerkwartier" hogere waarden als bedoeld in artikel 110a van de Wet geluidhinder (hierna: Wgh) vastgesteld. [...]

52. Met het oog op de rechtsvorming en de rechtspraktijk zal de Afdeling hieronder verder uiteen zetten welk recht van toepassing is na vernietiging van besluiten tot vaststelling van hogere waarden.

53. Artikel 3.4 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet bevat algemeen overgangsrecht voor besluiten op grond van de Wgh. In artikel 3.5, eerste lid, aanhef en onder b, onder 1°, en artikel 3.6, eerste lid, aanhef en onder c, onder 2°, van deze wet is specifiek overgangsrecht opgenomen voor besluiten op grond van de Wgh tot het vaststellen van hogere waarden voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van woningen, geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen vanwege wegverkeerslawaai respectievelijk industrielawaai. Op een besluit tot het vaststellen van een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van bestaande, in aanbouw zijnde of geprojecteerde woningen in zones langs wegen of rond industrieterreinen, waarvoor een aanvraag is ingediend of waarvan een ontwerp ter inzage is gelegd vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, blijft het recht zoals dat gold vóór dat tijdstip van toepassing, totdat het besluit onherroepelijk is.

In deze bepalingen wordt echter niet voorzien in overgangsrecht voor besluiten tot het vaststellen van hogere waarden voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van nog niet geprojecteerde woningen in zones langs wegen of rond industrieterreinen. Ook in andere bepalingen van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is dat niet geregeld. Nog niet geprojecteerde woningen zijn nieuw te realiseren woningen waarvoor voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan waarin de realisatie van deze woningen voor het eerst wordt mogelijk gemaakt, hogere waarden worden vastgesteld. Dat is de situatie als bedoeld in onder meer artikel 59, eerste lid, en artikel 83, tweede lid, van de Wgh. Het besluit in deze procedure ziet op de situatie als bedoeld in artikel 59, eerste lid, van de Wgh.

54. In de geschiedenis van de totstandkoming van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet (Kamerstukken II, 2018-2019, 35 054, nr. 3, blz. 55) wordt er vanuit gegaan dat voor dergelijke besluiten wél is voorzien in overgangsrecht. Daarin staat: "Voor het geval hogere waarden worden vastgesteld als onderdeel van een tracébesluit of bij het vaststellen van een bestemmingsplan of een wijziging- of uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wet ruimtelijke ordening de Wet geluidhinder wordt toegepast, voorziet de Invoeringswet Omgevingswet in overgangsrecht." Afgezien van de omstandigheid dat in de laatste zin wordt verwezen naar de Iw Ow maar deze wet niet voorziet in dergelijk overgangsrecht, maakt de toelichting duidelijk dat ook voor een besluit tot het vaststellen van een hogere waarde, welk besluit samenhangt met de vaststelling van een bestemmingsplan, is voorzien in overgangsrecht. Het is kennelijk niet de bedoeling van de wetgever dat de Ow en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels in die situatie per 1 januari 2024 onmiddellijke werking hebben. Zoals hiervoor al is overwogen, is verder in artikel 3.5, eerste lid, aanhef en onder b, onder 1°, en artikel 3.6, eerste lid, aanhef en onder c, onder 2°, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet wel overgangsrecht opgenomen voor besluiten tot het vaststellen van hogere waarden voor de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting van bestaande, in aanbouw zijnde of geprojecteerde woningen in zones langs wegen of rond industrieterreinen. In de Kamerstukken is niet te lezen dat geen overgangsrecht zou moeten gelden voor nog niet geprojecteerde woningen in zones langs wegen of rond industrieterreinen.

55. Gelet hierop ziet de Afdeling aanleiding om aan te nemen dat voor deze situaties ook overgangsrecht van toepassing is. Dat houdt in dat bij een besluit tot het vaststellen van een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van nog niet geprojecteerde woningen in zones langs wegen of rond industrieterreinen waarvoor een aanvraag is ingediend of waarvan een ontwerp ter inzage is gelegd vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, het recht zoals dat gold vóór 1 januari 2024 van toepassing blijft, totdat het besluit onherroepelijk is.

Op een naar aanleiding van deze uitspraak eventueel nieuw te nemen besluit van het college blijft dus ook het oude recht van toepassing. [...]

Zie ook de bij deze uitspraak uitgebrachte [persbericht](#) ("Ook het tweede woningbouwplan in Amsterdamse Hamerkwartier haalt eindstreep niet") van dezelfde datum.

JnB 2024, 579

Voorzieningenrechter Rechtbank Gelderland, 04-06-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:3458](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente West Maas en Waal.

Omgevingswet 5.1

OMGEVINGSWET. HANDHAVING. Lasten onder bestuursdwang. Verzoekers hebben niet betwist dat zij door bedrijfsmatig honden te fokken in strijd handelen met het Omgevingsplan gemeente West Maas en Waal. Daar hebben verzoekers geen omgevingsvergunning voor. Hierdoor handelen zij in strijd met artikel 5.1. van de Omgevingswet. Dit is tussen partijen niet in geschil. Het college is dan ook bevoegd handhavend op te treden. De voorzieningenrechter ziet aanleiding het verzoek om voorlopige voorziening toe te wijzen en het besluit van 23 april 2024 tot en met 5 juli 2024 te schorsen. Verzoekers krijgen daarmee extra tijd. Zij krijgen een allerlaatste kans om een goed tehuis voor de honden te zoeken en het aantal honden tijdig te verminderen.

JnB 2024, 580

MK Rechtbank Gelderland, 29-05-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:3240](#)

college van gedeputeerde staten van de provincie Gelderland, verweerder.

Waterwet

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. WATERWET. Ambtshalve wijziging grondwateronttrekkingsvergunning. Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Invoeringswet Omgevingswet in werking getreden. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor een ambtshalve te nemen besluit een ontwerp ter inzage is gelegd waarop afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is blijft totdat het besluit onherroepelijk wordt, het oude recht van toepassing. I.c. is het ontwerp van het besluit op 7 september 2020 ter inzage gelegd. Dat betekent dat in dit geval de Waterwet, zoals die gold vóór 1 januari 2024, van toepassing is.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wabo

JnB 2024, 581

ABRS, 05-06-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2336](#)

college van burgemeester en wethouders van Helmond.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 onder c, 3.7 lid 1, 3.9

Bestemmingsplan "Buitengebied Helmond"

Verordening Ruimte Noord-Brabant 2011

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. I.c. wordt geoordeeld dat de rechtbank terecht tot het oordeel is gekomen dat de gevraagde omgevingsvergunning voor de bouw van een supermarkt van rechtswege is ontstaan. Gelet op het bepaalde in artikel 10.1 van de planregels is een supermarkt op de projectlocatie toegestaan. Voor de beantwoording van de vraag of een planregeling wegens strijd met een provinciale verordening onverbindend moet worden geacht, moet in beginsel getoetst worden aan de provinciale verordening die gold ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan waarin deze bepaling is opgenomen. I.c. is naar het oordeel van de Afdeling niet evident dat de bestemmingsplanregeling in strijd is met de Verordening Ruimte Noord-Brabant 2011. Er is dus geen aanleiding om de planregel in zoverre onverbindend te achten of buiten toepassing te laten.

JnB 2024, 582

MK ABRS, 05-06-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2323](#)

college van burgemeester en wethouders van Heemskerk.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder a

Besluit omgevingsrecht (Bor) 2.3 lid 1, bijlage II artikel 3, aanhef en onderdeel 1

WABO. HANDHAVING. VERGUNNINGVRIJ. I.c. wordt geoordeeld dat de bouwwerken in kwestie niet voldoen aan onderdeel 1 van artikel 3 van bijlage II van het Bor. De bouwwerken zijn niet aan te merken als bijbehorende bouwwerken. Uit de begripsomschrijving van ‘bijbehorend bouwwerk’ in artikel 1 van bijlage II van het Bor volgt namelijk dat een bouwwerk alleen een bijbehorend bouwwerk kan zijn, als op het perceel ook een hoofdgebouw aanwezig is. Een hoofdgebouw ontbreekt echter. Het algemene gebouw, dat als gezamenlijk gebouw in de zin van artikel 14.2.3.1 van de planregels vergund is, is mogelijk wel functioneel voor een volkstuinencomplex, maar is daarvoor niet noodzakelijk.

[...] 18.1. In het besluit op bezwaar II, waarnaar in het besluit op bezwaar I is verwezen, heeft het college gesteld dat alle huisjes en kassen in het achtererfgebied liggen en daarom in principe vergunningsvrij kunnen worden gebouwd op grond van artikel 3 van bijlage II van het Bor. Het beoogde gebruik van de bouwwerken is volgens het college echter in strijd met het bestemmingsplan. In het besluit op bezwaar II staat dat op grond van artikel 3 van bijlage II van het Bor dan geen sprake meer is van vergunningsvrij bouwen.

18.2. Uit artikel 2.3, eerste lid, van het Bor in samenhang met artikel 3, aanhef en onderdeel 1, van bijlage II van het Bor volgt dat geen omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen vereist is, als de bouwwerken moeten worden aangemerkt als bijbehorende bouwwerken in achtererfgebied en als wordt voldaan aan de overige in artikel 3, aanhef en onderdeel 1, gestelde eisen. Zoals de rechtbank heeft overwogen in de uitspraak op het beroep van Duin & Tuin, is een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen in dat geval ook niet vereist als de bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan (gaan) worden gebruikt.

18.3. De rechtbank heeft echter ten onrechte overwogen dat de bouwwerken voldoen aan onderdeel 1 van artikel 3 van bijlage II van het Bor. De bouwwerken zijn naar het oordeel van de Afdeling niet aan te merken als bijbehorende bouwwerken. Uit de begripsomschrijving van ‘bijbehorend bouwwerk’ in artikel 1 van bijlage II van het Bor volgt namelijk dat een bouwwerk alleen een bijbehorend bouwwerk kan zijn, als op het perceel ook een hoofdgebouw aanwezig is. Een hoofdgebouw ontbreekt echter. Anders dan de rechtbank, is de Afdeling van oordeel dat het algemene gebouw geen hoofdgebouw in de zin van artikel 1 van bijlage II van het Bor is. Om als hoofdgebouw te kunnen worden aangemerkt, moet het gebouw noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van de recreatieve bestemming van het perceel. Het algemene gebouw, dat als gezamenlijk gebouw in de zin van artikel 14.2.3.1 van de planregels vergund is, is mogelijk wel functioneel voor een volkstuinencomplex, maar is daarvoor niet noodzakelijk. Het gebouw wordt vooralsnog gebruikt voor administratieve werkzaamheden en zal verder bijvoorbeeld worden gebruikt als vergaderruimte en voor de opslag van materialen ten behoeve van de eigenaren en gebruikers van het volkstuinencomplex. Daarmee staat het gebouw ten dienste van het gebruik van de omliggende gronden als volkstuinencomplex en zijn de gronden, omgekeerd, niet ingericht ten dienste van het gebruik van het gebouw. In de nota van toelichting bij het Bor is beschreven dat een gebouw in zo'n situatie niet noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de bestemming (Stb. 2010, 143, blz. 136). Ook zonder het gebruik van het algemene gebouw als een gezamenlijk gebouw van de volkstuinders kan de bestemming worden verwezenlijkt (vergelijk de uitspraak van 18 april 2018,

[ECLI:NL:RVS:2018:1284](#), onder 4.1). Dat een gezamenlijk gebouw planologisch mogelijk is, maakt dat niet anders (vergelijk de uitspraak 24 februari 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:572](#), onder 3.2). Omdat het geen bijbehorende bouwwerken zijn, mogen de bouwwerken niet op grond van artikel 3, aanhef en onderdeel 1, van bijlage II van het Bor zonder omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen worden gebouwd. De vraag of de bouwwerken zich in een achtererfgebied bevinden, hoeft gelet hierop niet te worden beantwoord. [...]

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Algemeen bestuursrecht”.

JnB 2024, 583

Voorzieningenrechter ABRS, 04-06-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2289](#)

staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 6.2

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. Omgevingsvergunning voor boorplatform. De staatssecretaris heeft met toepassing van artikel 6.2 van de Wabo bepaald dat het besluit van 29 mei 2024 direct in werking treedt. Dat betekent dat ONE-Dyas meteen gebruik mag maken van de omgevingsvergunning en het boorplatform mag oprichten. Verzoeksters hebben de voorzieningenrechter verzocht om het besluit te schorsen. Zij vrezen onder meer dat de stikstofdepositie als gevolg van scheepsverkeer in de aanlegfase leidt tot significante negatieve effecten voor diverse nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

Op het moment dat het verzoek om voorlopige voorziening bij de Afdeling binnenkwam was er geen gelegenheid om partijen tijdig op een zitting te horen. Na afweging van de verschillende belangen ziet de voorzieningenrechter aanleiding om een voorlopige voorziening te treffen. De voorlopige voorziening houdt in dat het besluit van 29 mei 2024 wordt geschorst. Daarbij betreft de voorzieningenrechter dat in de week van 10 juni 2024 een zitting zal worden gehouden, waarbij de voorzieningenrechter zal beoordelen of aanleiding bestaat de getroffen voorlopige voorziening op te heffen of te wijzigen. Dit betekent dat ONE-Dyas niet mag aanvangen met de activiteiten waarop de omgevingsvergunning ziet, in afwachting van de behandeling van de zaak op de zitting van de voorzieningenrechter. Het verzoek moet als kennelijk gegrond worden toegewezen.

JnB 2024, 584

Rechtbank Overijssel, 03-06-2024, [ECLI:NL:RBOVE:2024:2909](#)

college van burgemeester en wethouders van Staphorst.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 2:14

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 onder a, b en c, 2.2 lid 1 onder e, g en h, 3.8, 3.9 lid 1 onder a

Wet natuurbescherming (Wnb)

Bekendmakingswet 12 lid 1

Bomenverordening gemeente Staphorst 6

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. Omgevingsvergunning bouwen 148 recreatiewoningen en kappen 263 bomen i.v.m. het realiseren van een vakantiepark. I.c. wordt geoordeeld dat gelet op de met de Wet elektronische publicaties sinds juli 2021 gewijzigde Bekendmakingswet het college in dit geval mocht volstaan met enkel een elektronische/digitale kennisgeving van de verleende omgevingsvergunning. Dat de besluitvorming resulteert in meerdere besluiten die

afzonderlijk moeten worden bestreden bij de rechtbank, en dat hiervoor meerdere keren griffierecht moet worden betaald, is inherent aan het wettelijk systeem en betekent niet dat er geen sprake zou zijn van een eerlijk proces.

[...] 11.1. Artikel 3.8 van de Wabo in samenhang met artikel 2, tweede lid, en artikel 12, eerste lid, van de Bekendmakingswet bepalen dat het college een kennisgeving van de ontvangen aanvraag in het (digitale) Gemeenteblad moet plaatsen. Ter zitting heeft het college - onweersproken - meegedeeld dat dat in deze zaak moet zijn gedaan, want dit is immers wettelijk verplicht. Het college heeft de aangevraagde omgevingsvergunning op 31 maart 2022 verleend. Artikel 3.9, eerste lid, onder a, van de Wabo bepaalt dat het college een kennisgeving van de verleende vergunning dient te publiceren en wel op dezelfde manier als waarop het college de kennisgeving van de ontvangen aanvraag heeft gepubliceerd. Met de publicatie van de kennisgeving van de verleende omgevingsvergunning op 12 april 2022 in het elektronische Gemeenteblad heeft het college aan dit artikel voldaan. Een print van deze publicatie heeft het college op verzoek van de rechtbank in het geding gebracht.

In artikel 2:14, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) staat dat berichten - die niet tot een of meer geadresseerden zijn gericht - niet uitsluitend elektronisch verzonden dienen te worden. Volgens de rechtspraak (zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) van 30 oktober 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:3628](#)) ziet dit artikel ook op berichten als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo. De strekking van artikel 2.14, tweede lid, van de Awb is om te waarborgen dat verzending van berichten niet uitsluitend elektronisch plaatsvindt, maar ook op een fysieke manier, bijvoorbeeld in een papieren dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad. Van deze regel kan alleen worden afgeweken als een wettelijk voorschrift bepaalt dat een elektronische publicatie van de kennisgeving volstaat. Dat wettelijk voorschrift is sinds juli 2021 gelegen in de hiervoor genoemde Bekendmakingswet (gewijzigd met de Wet elektronische publicaties).

Dat betekent dus dat het college mocht volstaan met enkel een elektronische/digitale kennisgeving van de verleende omgevingsvergunning.

[...] 14.3.1. Omdat de activiteit 'het kappen van bomen' en de activiteiten betreffende het bouwen van de recreatiewoningen + aanleg infrastructuur, fysiek en in de tijd van elkaar zijn te onderscheiden, hangen deze activiteiten niet onlosmakelijk met elkaar samen. De ontwikkelaar kon daarom afzonderlijke aanvragen voor een omgevingsvergunning bij het college indienen en het college kon (en moest) hierop beslissen.

14.3.2. Omdat bij GS een afzonderlijke aanvraag voor een Wnb-ontheffing was ingediend voordat op de aanvragen voor de omgevingsvergunningen voor het kappen van bomen en voor de realisatie van recreatiewoningen + infrastructuur in primo werd beslist, is er geen sprake van een aanhakende natuurtoestemming (soortenbescherming) en heeft GS terecht beslist op deze aanvraag. Of de verleende Wnb-ontheffing gebreken vertoont, omdat deze volgens eiseres onvolledig is, staat in een afzonderlijke procedure ter beoordeling. In dit verband zij opgemerkt dat pas gebruik kan worden gemaakt van de omgevingsvergunning als de toestemming (ontheffing) op grond van de Wnb is verleend dan wel is geoordeeld dat deze niet nodig is.

14.4. Dat de besluitvorming resulteert in meerdere besluiten die afzonderlijk moeten worden bestreden bij de rechtbank, en dat hiervoor meerdere keren griffierecht moet worden betaald, is inherent aan het wettelijk systeem en betekent niet dat er geen sprake zou zijn van een eerlijk proces. [...]

JnB 2024, 585

Rechtbank Oost-Brabant, 22-04-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:1621](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Deurne, het college.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.7 lid 2

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7

Regeling ammoniak en veehouderij (Rav)

Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant (IOV) 2.66

Omgevingsverordening (Ov) 3.98

WABO (-milieu). OMGEVINGSVERGUNNING. NATUURTOESTEMMING. Herroeping besluit verlening omgevingsvergunning voor het aanpassen en emissiearm maken van een vlees- en melkveebedrijf. I.c. wordt geoordeeld dat niet met de op basis van artikel 6, derde lid, van de Habitatrictlijn vereiste zekerheid kan worden gezegd dat een emissiearm stalsysteem in iedere stal op dezelfde wijze zal presteren en zal blijven presteren conform de emissiefactor in de Rav. Daarom kan het college niet zonder meer van de emissiefactor A1.14 in de Rav uitgaan en staat niet vast dat toepassing van de aangevraagde emissiearme stalsystemen daadwerkelijk zal leiden tot een gelijkblijvende of lagere stikstofdepositie. Dat betekent dat niet op voorhand kan worden uitgesloten dat significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden zullen optreden en dat dit bedrijf een natuurtoestemming nodig heeft. Omdat op dit moment, alsmede ten tijde van de aanvraag en ten tijde van het bestreden besluit, eiser niet verplicht was (en is) de stalsystemen te hebben, ziet de rechtbank in deze zaak en op dit moment geen aanleiding voor beantwoording van de vraag of artikel 2.66 van de IOV of artikel 3.98 van de Ov buiten toepassing moeten worden gelaten dan wel onverbindend moeten worden verklaard wegens strijd met het evenredigheidsbeginsel of het rechtszekerheidsbeginsel. Dit kan aan de orde komen als het bevoegd gezag handhaaft op naleving van de maatwerkregels in artikel 3.98 van de Ov.

Overige jurisprudentie Wabo-milieu:

- MK ABRS, 05-06-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2333](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2024, 586

MK Rechtbank Overijssel, 05-06-2024, [ECLI:NL:RBOVE:2024:2943](#)

college van Gedeputeerde Staten van Overijssel.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7, 2.9

NATUURBESCHERMING. HANDHAVING. GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN. Weigering van het college van GS om handhavend op te treden tegen de lelieteelt op een perceel dat bij de derde partij in gebruik is. Uit het bepaalde in paragraaf 5.4.12 van het beheerplan maakt de rechtbank op dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op grond van het beheerplan ter plaatse is toegestaan. Bovendien is gesteld noch gebleken dat de derde partij in strijd met de voorwaarden in het beheerplan gewasbeschermingsmiddelen toepast. Voor zover eiseres meent dat het beheerplan in dit opzicht tekortschiet, had zij destijds beroep kunnen en moeten instellen tegen de vaststelling daarvan. Dat heeft zij niet gedaan. De rechtszekerheid

verzet zich ertegen dat de inhoud van het beheerplan hier alsnog door middel van een handhavingsverzoek ter discussie kan worden gesteld. De rechtbank dient dan ook in deze procedure uit te gaan van de rechtmatigheid van het beheerplan. Nu het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in overeenstemming is met het beheerplan, is deze activiteit op grond van het bepaalde in artikel 2.9 van de Wnb uitgesloten van de vergunningplicht. Daarom is nader onderzoek in de vorm van een passende beoordeling niet aan de orde. Van een overtreding van het verbod in artikel 2.7 van de Wnb is dus geen sprake en zodoende kan het college hiertegen ook niet handhavend optreden.

JnB 2024, 587

MK Rechtbank Gelderland, 03-06-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:3355](#)

Minister voor Natuur en Stikstof, de minister.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.1 lid 4

NATUURBESCHERMING. WIJZIGINGSBESLUIT HABITATRICHTLIJNGEBIEDEN. Beroepen tegen het Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden. De rechtbank is van oordeel dat de beroepen ongegrond zijn. De minister is verplicht om alle typen en soorten die in meer dan verwaarloosbare mate voorkomen aan te wijzen, en het is niet verboden om dat achteraf in aanvulling op de aanmelding bij de Europese Commissie te doen op basis van actuele ecologische gegevens. De minister heeft op basis van de habitattypenkaarten en een deskundigenonderzoek voldoende aannemelijk gemaakt dat de typen en soorten op het moment van het aanwijzen aanwezig waren. Wel hadden de habitattypenkaarten eerder al, bij het ontwerpbesluit, ter inzage moeten worden gelegd. Dit gebrek wordt gepasseerd met artikel 6:22 van de Algemene wet bestuursrecht, omdat belanghebbenden hierdoor niet zijn benadeeld.

Zie ook de uitspraken van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RBGEL:2024:3356](#), [ECLI:NL:RBGEL:2024:3357](#), [ECLI:NL:RBGEL:2024:3358](#), [ECLI:NL:RBGEL:2024:3359](#), [ECLI:NL:RBGEL:2024:3360](#), [ECLI:NL:RBGEL:2024:3361](#), [ECLI:NL:RBGEL:2024:3362](#), [ECLI:NL:RBGEL:2024:3363](#), [ECLI:NL:RBGEL:2024:3364](#) en [ECLI:NL:RBGEL:2024:3365](#).

Bij deze uitspraak is een [nieuwsbericht](#) ("Rechtbank laat wijzigingsbesluit minister over habitatrichtlijngebieden in stand") uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

Jurisprudentie Waterwet:

- MK Rechtbank Gelderland, 29-05-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:3240](#) (zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Omgevingswet").

[Naar inhoudsopgave](#)

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

JnB 2024, 588

Rechtbank Midden-Nederland, 17-05-2024, [ECLI:NL:RBMNE:2024:3087](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)

ARBEIDSONGESCHIKTHEID. VERVOERSBEPERKING. I.c. kon het Uvw in overeenstemming met het CBBS ervan uitgaan dat geen sprake is van een vervoersbeperking.

4.1. [...] Uit het CBBS volgt dat de verzekeringsarts een vervoersbeperking kan aannemen als een persoon voor vervoer is aangewezen op hulp van anderen. Geen beperking wordt aangenomen als iemand zelfstandig kan autorijden, fietsen of gebruik kan maken van het openbaar vervoer. Hoewel eiseres niet durft auto te rijden en geen gebruik kan maken van het openbaar vervoer, is er bij eiseres geen sprake van beperkingen voor het gebruik van de fiets. Eiseres heeft geen gronden aangevoerd op grond waarvan het Uvw in dit geval had moeten afwijken van het CBBS. Zoals door het Uvw ter zitting is toegelicht, gaat het om de beoordeling of iemand in staat is zich te verplaatsen met een vervoersmiddel. De vraag of een werkplek zich op een afstand bevindt die in redelijkheid nog met de fiets kan worden afgelegd, doet hierbij niet ter zake. Dat moet de praktijk uitwijzen, waarbij in overleg met een werkgever ook een andere vervoersoplossing (zoals een taxiregeling) kan worden afgesproken. De rechtbank begrijpt dat dit vervelend is voor eiseres, maar in overeenstemming met het CBBS kon het Uvw er dus van uitgaan dat geen sprake is van een vervoersbeperking.

[Naar inhoudsopgave](#)

Werkloosheid

JnB 2024, 589

MK CRvB, 22-05-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:1019](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Werkloosheidswet (WW) 1b lid 5, 8 lid 2

WERKLOOSHEID. ZELFSTANDIGE. OVERSCHRIJDING VRIJ TE LATEN UREN. I.c. is geen sprake van een dusdanig bijzondere omstandigheid waarin aanleiding kan worden gevonden om de dwingend geformuleerde artikelen 8, tweede lid, van de WW en 1b, vijfde lid, van de WW buiten toepassing te laten. Verlaging van de WW-uitkering van appellante blijft in stand.

4.5. In geschil is of de situatie van appellante, waarin volgens appellante sprake is van een zich jaarlijks herhalend en ten tijde hier van belang onveranderd arbeidspatroon, een dusdanig bijzondere omstandigheid oplevert dat daarin aanleiding kan worden gevonden om de dwingend geformuleerde artikelen 8, tweede lid, van de WW en 1b, vijfde lid, van de WW buiten toepassing te laten en het aantal uren dat gewerkt wordt als zelfstandige per week in aanmerking te nemen. Deze vraag beantwoordt de Raad evenals de rechtbank ontkennend. [...]

4.7. In wat appellante in hoger beroep heeft aangevoerd en ter zitting nader heeft toegelicht, wordt geen aanleiding gezien voor het oordeel dat zich in de situatie van appellante dergelijke bijzondere omstandigheden voordoen. Zoals de Raad in zijn uitspraak van 28 maart 2024 reeds heeft overwogen, volgt uit de memorie van toelichting bij de Wet werk en zekerheid [...] dat de berekening van het fictieve inkomen, bedoeld in artikel 1b, vijfde lid, van de WW, aan de hand van het aantal gewerkte uren per kalendermaand in plaats van per kalenderweek een bewuste keuze van de wetgever is geweest. De wetgever heeft bewust gekozen voor een maandsystematiek met een middelend effect om pieken te voorkomen. Inherent aan deze keuze is dat er gevallen kunnen zijn, zoals dat van appellante, waarin deze berekeningssystematiek per maand niet gunstig uitpakt. Van een onbedoeld of onevenredig gevolg is daarmee geen sprake.

4.8. Dat het zich jaarlijks herhalende en onveranderde arbeidspatroon van appellante als seizoensarbeid zou moeten worden aangemerkt, levert evenmin zo'n bijzondere omstandigheid op. Nog daargelaten dat ter zitting is gebleken dat het aantal gewerkte uren in de door appellante genoemde maanden (januari, april, juli en oktober) niet zo bestendig was als appellante deed voorkomen, gaat het om het aantal gewerkte uren als zelfstandige per maand. Of, en zo ja als, sprake was van een vast arbeidspatroon ('seizoensarbeid'), is dat niet relevant voor de vraag of het Uvw de WW-uitkering van appellante terecht blijvend heeft verlaagd omdat appellante in de maand juli 2020 met het aantal gewerkte uren als zelfstandige het aantal vrij te laten uren per maand heeft overschreden. [...]

5. [...] Dit betekent dat de verlaging van de WW-uitkering van appellante in stand blijft.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB 2024, 590

Voorzieningenrechter Rechtbank Rotterdam, 06-05-2024, [ECLI:NL:RBROT:2024:4080](#)

college van burgemeester en wethouders van Goeree-Overflakkee.

Participatiewet (Pw)

Tijdelijke beleidsregel eenmalige energietoeslag Goeree-Overflakkee 2023 (Beleidsregel)

PARTICIPATIEWET. EENMALIGE ENERGIETOESLAG. Er is niet gebleken van bijzondere omstandigheden op grond waarvan eiser in aanmerking zou moeten komen voor de eenmalige energietoeslag 2023. Verder geldt bij het college een ‘alles of niets’-beleid, waardoor eiser ook niet in aanmerking komt voor een gedeeltelijke tegemoetkoming van de energietoeslag.

8. Partijen zijn het erover eens dat eisers inkomen in november 2023 hoger was dan 120% van de voor hem geldende bijstandsnorm. Dit betekent dat eiser niet voldoet aan de voorwaarden voor het verkrijgen van de eenmalige energietoeslag.

9. Eiser heeft aangevoerd dat dit onevenredig nadelig voor hem uitpakt. Zijn inkomen was in 2022 ook te hoog en toen heeft hij de eenmalige energietoeslag wel gekregen. Zijn pensioen is voor het eerst in 15 jaar gestegen, toch loopt hij nog steeds achter op de inflatie. Eiser heeft moeite om rond te komen. Hij heeft sinds december 2023 de verwarming niet meer aan gedaan, omdat hij bang is dat hij zijn energierekening dan niet kan betalen. Verder heeft eiser verklaard dat hij al geholpen is als hij slechts een deel van de energietoeslag krijgt in plaats van het volledige bedrag van € 1.300,-.

10. Het college heeft tijdens de zitting uitgelegd dat er bijzondere omstandigheden kunnen zijn op basis waarvan kan worden afgeweken van de Beleidsregel. Hierbij kan gedacht worden aan mensen die in de schuldsanering zitten of die vanwege medische redenen meer moeten stoken dan gemiddeld. Volgens het college had eiser in 2022 schulden en kwam hij daarom in 2022 wel in aanmerking voor de eenmalige energietoeslag. Tijdens een gesprek in maart 2023 bleek dat eiser op dat moment geen schulden meer had. Daarnaast zou mogelijk afgeweken kunnen worden van de Beleidsregel als eiser nét boven de genoemde inkomensgrens zou zitten, daarvan is bij eiser echter geen sprake. Zijn inkomen in november 2023 was namelijk € 155,- te hoog.

11. De voorzieningenrechter is daarom niet gebleken van bijzondere omstandigheden op grond waarvan eiser toch in aanmerking zou moeten komen voor de eenmalige energietoeslag 2023. Verder geldt bij het college een ‘alles of niets’-beleid, waardoor eiser ook niet in aanmerking komt voor een gedeeltelijke tegemoetkoming van de energietoeslag.

[...]

12. Het beroep is ongegrond. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Algemene verordening gegevensbescherming

JnB 2024, 591

ABRS, 05-06-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2311](#)

college van burgemeester en wethouders van Heemskerk.

Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) 82 lid 1

Burgerlijk Wetboek 6:106 lid 1 aanhef en onder b

AVG. SCHADEVERGOEDING. Afwijzing verzoek om schadevergoeding. Verwijzing naar arrest EU-HvJ van 4 mei 2023 ([ECLI:EU:C:2023:370](#); UI/Österreichische Post). Hierin wordt uitleg gegeven aan artikel 82, eerste lid, van de AVG. Het schadebegrip uit de AVG moet autonoom worden uitgelegd, evenals het begrip (im)materiële schade. De enkele schending van de AVG geeft volgens het HvJ geen recht op schadevergoeding. Om voor schadevergoeding op basis van de AVG in aanmerking te komen, moet worden voldaan aan drie cumulatieve voorwaarden: er moet sprake zijn van een schending van de AVG, er moet (im)materiële schade zijn en er moet een causaal verband bestaan tussen de schade en de inbreuk. Verder hoeft volgens het HvJ immateriële schade niet een bepaalde mate van ernst te bereiken om voor vergoeding in aanmerking te komen.

I.c. wordt vastgesteld dat [appellante] het door haar gestelde geestelijk letsel of aantasting in de persoon 'op andere wijze' niet met voldoende concrete gegevens heeft onderbouwd.

[...] Bij uitspraak van 16 augustus 2022 heeft de rechtbank, voor zover van belang, het verzoek van [appellante] om het college te veroordelen in de vergoeding van schade afgewezen. [...]

1. In geschil is of [appellante] recht heeft op een vergoeding van immateriële schade als gevolg van een datalek.

Achtergrond van het geschil

2. Het college heeft in het kader van een andere door [appellante] gevoerde procedure per reguliere post procesdossiers aan leden van de bezwaarschriftencommissie verzonden. De procesdossiers bevatten onder andere besluiten met daarin naam- en adresgegevens, het burgerservicenummer en medische informatie van [appellante]. Eén van de leden van de bezwaarschriftencommissie heeft het opgestuurde procesdossier niet ontvangen. Het procesdossier is bij het postbedrijf vermist geraakt. [...]

8. [appellante] kan zich niet vinden in de uitspraak van de rechtbank.

Zij stelt dat zij voldoende concrete gegevens heeft overgelegd waaruit blijkt dat zij (ernstige) psychische schade heeft ondervonden als gevolg van het datalek. [...]

10. Het Hof van Justitie heeft in het arrest van 4 mei 2023, C-300/21, [ECLI:EU:C:2023:370](#) (UI/Österreichische Post) uitleg gegeven aan artikel 82, eerste lid, van de AVG. Het Hof is van oordeel dat het schadebegrip uit de AVG autonoom moet worden uitgelegd, evenals het begrip (im)materiële schade. De enkele schending van de AVG geeft volgens het Hof geen recht op schadevergoeding. Dit zou niet in lijn zijn met de duidelijke bewoordingen van artikel 82, eerste lid, van de AVG. Om voor schadevergoeding op basis van de AVG in aanmerking te komen, moet worden voldaan aan drie cumulatieve voorwaarden: er moet sprake zijn van een schending van de AVG, er moet (im)materiële schade zijn en er moet een causaal verband bestaan tussen de schade en de inbreuk. Verder is het Hof van oordeel dat immateriële schade niet een bepaalde mate van ernst hoeft te bereiken om voor vergoeding in aanmerking te komen. Dit laat onverlet dat een

persoon die is getroffen door een inbreuk op de AVG die voor hem negatieve gevolgen heeft, moet bewijzen dat die gevolgen immateriële schade in de zin van artikel 82, eerste lid, van de AVG vormen. Het bepalen van de omvang van de schadevergoeding wordt - met inachtneming van de Unierechtelijke beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid - aan het nationale recht overgelaten.

11. Voor de beoordeling van een verzoek om vergoeding van immateriële schade wordt, volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling (zie de uitspraak van 1 april 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:898](#), onder 30), aansluiting gezocht bij het civiele schadevergoedingsrecht. [...]

13. Van de in artikel 6:106, eerste lid, aanhef en onder b, van het BW bedoelde aantasting in persoon 'op andere wijze' is in ieder geval sprake indien de benadeelde partij geestelijk letsel heeft opgelopen. Degene die zich hierop beroept, zal voldoende concrete gegevens moeten aanvoeren waaruit kan volgen dat in verband met de omstandigheden van het geval psychische schade is ontstaan. Daartoe is vereist dat naar objectieve maatstaven het bestaan van geestelijk letsel kan worden vastgesteld. Ook als het bestaan van geestelijk letsel niet kan worden aangenomen, is niet uitgesloten dat de aard en de ernst van de normschending en van de gevolgen daarvan voor de benadeelde meebrengen dat van aantasting in zijn persoon 'op andere wijze' als bedoeld in artikel 6:106, aanhef en onder b, van het BW sprake is. In dat geval zal degene die zich hierop beroept de aantasting in zijn persoon met concrete gegevens moeten onderbouwen. Dat is slechts anders indien de aard en de ernst van de normschending meebrengen dat de in dit verband relevante nadelige gevolgen daarvan voor de benadeelde zo voor de hand liggen, dat een aantasting in de persoon kan worden aangenomen. Van een aantasting in de persoon 'op andere wijze' als bedoeld in artikel 6:106, aanhef en onder b, van het BW is niet reeds sprake bij de enkele schending van een fundamenteel recht (zie de uitspraak van de Afdeling van 2 februari 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:319](#)).

14. De Afdeling is van oordeel dat met dit kader kan worden voldaan aan de eisen van de AVG en aan de rechtspraak van het Hof van Justitie zoals weergegeven. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 1 april 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:901](#), onder 40.

Beoordeling door de Afdeling

15. De Afdeling is van oordeel dat de aard en de ernst van de normschending in dit geval niet met zich brengt dat de nadelige gevolgen voor de betrokkene zo voor de hand liggen, dat een aantasting in de persoon zonder meer kan worden aangenomen.

16. Het algemene uitgangspunt dat de gestelde schade moet worden onderbouwd, geldt ook hier. Een inbreuk op de AVG leidt niet zonder meer tot vergoedbare schade (zie de uitspraak van de Afdeling van 26 januari 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:230](#)). Dit betekent dat [appellante] de aantasting in haar persoon aannemelijk moet maken en de door haar gestelde schade met concrete gegevens moet onderbouwen.

17. Daartoe is vereist dat naar objectieve maatstaven het bestaan van geestelijk letsel kan worden vastgesteld (zie het overzichtsarrest van de Hoge Raad van 28 mei 2019, [ECLI:NL:HR:2019:793](#), onder 2.4.5). Dit vereiste houdt niet in dat het moet gaan om een in de psychiatrie erkend ziektebeeld, en evenmin dat dit geestelijk letsel slechts door een psychiater of psycholoog kan worden vastgesteld (zie het arrest van de Hoge Raad van 29 juni 2021, [ECLI:NL:HR:2021:1024](#), onder 2.6.1).

18. De Afdeling stelt vast dat [appellante] het door haar gestelde geestelijk letsel of aantasting in de persoon 'op andere wijze' niet met voldoende concrete gegevens heeft onderbouwd. [...] Dit betoog laat onverlet dat de gestelde immateriële schade onderbouwd moet worden met voldoende concrete gegevens en leidt dus niet tot een ander oordeel.

19. Het betoog slaagt niet. [...]

JnB 2024, 592

MK Rechtbank Den Haag, 28-11-2023, [ECLI:NL:RBDHA:2023:22166](#)

minister van Financiën, verweerder.

Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) 4, 5

AVG. Gedeeltelijke afwijzing verzoek om inzage gegevens. Verwijzing naar de arresten van het EU-HvJ van 20 december 2017 ([ECLI:EU:C:2017:994](#), ro. 34 en 35) en 4 mei 2023 ([ECLI:EU:C:2023:369](#), ro. 26). Het recht op inzage wordt niet op voorhand zonder meer geblokkeerd, omdat in interne stukken sprake zou (kunnen) zijn van vertrouwelijke (interne) correspondentie, stukken waarin persoonlijke gedachten en/of adviezen zijn verwoord die zijn opgesteld met het oog op intern overleg en beraad, dan wel interne besluitvorming. I.c. wordt niet het standpunt van verweerder gevolgd dat dergelijke gegevens niet hoeven te worden verstrekt.

Zie ook de uitspraken van dezelfde datum inzake nrs. [ECLI:NL:RBDHA:2023:22167](#), [ECLI:NL:RBDHA:2023:22168](#) en [ECLI:NL:RBDHA:2023:22169](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Huisvesting

JnB 2024, 593

MK ABRS, 05-06-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2314](#)

college van burgemeester en wethouders van Den Haag.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 5:1 lid 2, 5:46

Huisvestingswet 2014 (Hw) 7, 8, 35

Huisvestingsverordening Den Haag 2019 (Hv)

HUISVESTING. BOETE. OVERTREDING. Boete wegens het in gebruik geven van woonruimte aan een persoon zonder dat deze beschikt over de benodigde huisvestingsvergunning. Het verbod om woonruimte in gebruik te geven aan een persoon die niet over de benodigde huisvestingsvergunning beschikt, geldt ook voor een beheerder, zoals appellante. Het verbod is niet beperkt tot eigenaren van woonruimte, maar geldt voor iedereen en dus ook voor appellante. De overtreding kan aan appellante worden toegerekend. BOETEMATIGING. I.c. wordt aanleiding gezien de opgelegde boete met 50% te matigen. Het college had, gelet op zijn handhavingspraktijk, aanleiding moeten zien om een lagere boete op te leggen vanwege de beperkte ernst van de overtreding.

[...] 5.2. De Afdeling oordeelt dat het verbod om woonruimte in gebruik te geven aan een persoon die niet over de benodigde huisvestingsvergunning beschikt ook geldt voor een beheerder, zoals [appellante]. Artikel 8, tweede lid, van de Hw luidt namelijk: "Het is verboden om woonruimte die is aangewezen krachtens artikel 7 voor bewoning in gebruik te geven aan een persoon die niet beschikt over een huisvestingsvergunning". Het verbod is dus niet beperkt tot eigenaren van woonruimte, maar geldt voor iedereen en dus ook voor [appellante]. Dat in de Hv een eigenaar is omschreven als degene die bevoegd is om woonruimte in gebruik te geven, maakt dit niet anders.

Ook een beheerder kan namelijk hiertoe door de eigenaar in staat zijn gesteld en kan dus ook het bovenstaande verbod overtreden.

5.3. De Afdeling oordeelt verder dat de overtreding van het bovenstaande verbod aan [appellante] kan worden toegerekend. Zij overweegt daartoe als volgt. [eigenaar] heeft op de zitting bij de Afdeling naar voren gebracht dat hij geen bemoeienis heeft gehad met de huurovereenkomst en dat de verhuur is geregeld door [appellante]. Dat volgt ook uit de huurovereenkomst. Deze is namelijk ondertekend door [beheerder], onder vermelding van [handelsnaam B]. Niet in geschil is dat [beheerder] een werknemer is van [appellante], ook wel [handelsnaam B] genoemd volgens de KvK-gegevens. Dat betekent dat de verhuur en daarmee het in gebruik geven van de woning handelen betreft van iemand die hetzij uit hoofde van een dienstbetrekking hetzij uit anderen hoofde werkzaam is ten behoeve van [appellante] en dat dus sprake is van de in 5.1 genoemde omstandigheid a). Daarnaast is ook sprake van genoemde omstandigheid b). Het in gebruik geven van de woning past, gelet op de in de KvK-gegevens opgenomen activiteiten, 'het beheren van onroerend goed' en 'verhuur van kamers', namelijk in de normale bedrijfsvoering of taakuitoefening van [appellante]. Gelet op het voorgaande is de woning in de sfeer van [appellante] in gebruik gegeven en kan de overtreding daarom aan haar worden toegerekend. De rechtbank heeft dan ook terecht geoordeeld dat het college [appellante] als overtreder heeft mogen aanmerken.

[...] 6.3. De Afdeling ziet aanleiding de opgelegde boete met 50% te matigen. Daartoe overweegt zij als volgt. Op de zitting bij de Afdeling is besproken op welke wijze in Den Haag het verbod als bedoeld in artikel 8, tweede lid, van de Hw wordt gehandhaafd. Het college heeft naar voren gebracht dat als geconstateerd wordt dat een woning in gebruik is door een persoon die niet over de benodigde huisvestingsvergunning beschikt, wordt bezien of hij die vergunning op dat moment wel al heeft aangevraagd. Als de bewoner een ontvankelijke aanvraag heeft ingediend, wordt eerst afgewacht of de vergunning al dan niet wordt verleend. Als de vergunning wordt verleend, dan legt het college geen boete op. In de andere gevallen waarin overtreding van artikel 8, tweede lid, van de Hw wordt geconstateerd, legt het college in beginsel wel een boete op. Hieruit volgt dat het college bij de beboeting wegens schending van voornoemde bepaling niet alleen een aanmerkelijk belang hecht aan de omstandigheid dat de benodigde huisvestingsvergunning is aangevraagd, maar ook aan de omstandigheid dat de bewoner al dan niet aan de voorwaarden voor de toekenning van de vergunning voldoet. Dat verschil is niet tot uitdrukking gebracht in Bijlage II van de Hv, waarin de hoogtes van de boete wegens overtreding van artikel 8, tweede lid, van de Hw zijn bepaald. Naar het oordeel van de Afdeling had het college daarom, gelet op zijn hiervoor genoemde handhavingspraktijk, aanleiding moeten zien om een lagere boete op te leggen vanwege de beperkte ernst van de overtreding. Niet in geschil is namelijk dat de huurder aan de voorwaarden voor de toekenning van de huisvestingsvergunning voldeed.

6.4. De Afdeling acht het in het kader van de boetematiging niet van belang dat [appellante] de brief met daarin het voornemen tot boeteoplegging niet heeft ontvangen. Dat de vergunning, na constatering van de overtreding, mogelijk enkele weken eerder aangevraagd en verkregen had kunnen worden, is in dit geval niet bepalend voor de boetehoogte. Datzelfde geldt voor de omstandigheid dat volgens [appellante] eigenaren nog niet eerder op deze wijze werden aangesproken bij overtreding van artikel 8, tweede lid, van de Hw en dat de Haagse Pandbrigade een scherpe focus op haar zou hebben. [appellante] heeft op de zitting naar voren gebracht dat zij bekend was met de huisvestingsvergunningplicht. Voor zover zij niet bekend was met de gevolgen van het schenden van die plicht, had het op haar weg gelegen zich hierover te informeren. Verder blijkt uit het rapport dat de woning onderzocht is naar aanleiding van een hercontrole met betrekking

tot een ander handhavingss dossier. Deze wijze van onderzoek is in het algemeen geen bijzondere omstandigheid als bedoeld in artikel 5:46, derde lid, van de Awb. [appellante] heeft niet onderbouwd waarom dat in dit geval anders zou zijn. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet op de rechtsbijstand

JnB 2024, 594

MK ABRS, 05-06-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2326](#)

bestuur van de raad voor rechtsbijstand (hierna: de raad).

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 4:29, 4:46

Wet op de rechtsbijstand (Wrb) 37

Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 (Bvr) 28

Werkinstructie art. 28 Bvr Vaststelling van de vergoeding

RECHTSBIJSTAND. VASTSTELLING VERGOEDING. TERMIJN. BELEID. Gezien het wettelijk systeem, waarin vergoedingen zoals deze op aanvraag van de rechtsbijstandverlener zonder voorafgaande subsidieverlening door de raad worden vastgesteld, moet het beleid neergelegd in de werkinstructie 'Art. 28 Bvr Vaststelling van de vergoeding' zo worden verstaan dat het aanvragen van de vaststelling van een vergoeding wordt gebonden aan een termijn van vijf jaren na beëindiging van de rechtsbijstand en dat bij overschrijding van die termijn geen vergoeding wordt toegekend. De aanvraag wordt bij overschrijding van de termijn niet inhoudelijk beoordeeld. Het beleid is niet onredelijk, omdat dit beleid ertoe leidt dat een redelijk overzicht wordt behouden op de besteding van publieke middelen. Verwijzing naar ABRS 30-05-2018, [ECLI:NL:RVS:2018:1750](#).

[...] 3.1. Op grond van artikel 28, eerste lid, van het Bvr kan de rechtsbijstandverlener na beëindiging van de verlening van de rechtsbijstand bij de raad een aanvraag indienen tot vaststelling van de vergoeding voor de verrichte werkzaamheden. Artikel 37, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet op de rechtsbijstand (hierna: de Wrb) bepaalt dat deze vergoeding een subsidie is. Het besluit op een aanvraag om de vergoeding vast te stellen is een besluit als bedoeld in artikel 4:46 van de Awb. Anders dan [appellant] veronderstelt, gaat daar geen besluit tot subsidieverlening aan vooraf. Zoals de Afdeling heeft overwogen in de uitspraak van 19 juli 2017 ([ECLI:NL:RVS:2017:1970](#)), is een toevoeging niet aan te merken als een besluit omtrent subsidieverlening, als bedoeld in artikel 4:29 van de Awb.

3.2. De raad hanteert bij de vaststelling van de vergoedingen voor verleende rechtsbijstand beleid, neergelegd in de werkinstructies Vaststellen. De werkinstructie behorende bij artikel 28 van het Bvr luidt, voor zover van belang:

"Declaraties waarbij de rechtsbijstand tenminste 5 jaar voor de ontvangstdatum van het verzoek om vergoeding is beëindigd, zijn verjaard. Je wijst het verzoek af [...]. De periode van 5 jaar begint op 31 december van het jaar waarin de rechtsbijstand werd beëindigd en de vergoeding opeisbaar werd. [...] Bij procedures neem je aan dat de rechtsbijstand geëindigd is op de datum van de einduitspraak. [...]."

3.3. Gezien het wettelijk systeem, waarin vergoedingen zoals deze op aanvraag van de rechtsbijstandverlener zonder voorafgaande subsidieverlening door de raad worden vastgesteld, moet het onder 3.2 geciteerde beleid zo worden verstaan dat het aanvragen van de vaststelling van

een vergoeding wordt gebonden aan een termijn van vijf jaren na beëindiging van de rechtsbijstand en dat bij overschrijding van die termijn geen vergoeding wordt toegekend. De aanvraag wordt bij overschrijding van de termijn niet inhoudelijk beoordeeld (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 30 mei 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:1750](#)). Omdat de werkinstructie 'Art. 28 Bvr Vaststelling van de vergoeding' betrekking heeft op de bevoegdheid van de raad om vergoedingen vast te stellen en het aan de rechtsbijstandverlener is om deze aan te vragen, is, anders dan [appellant] aanvoert, niet van belang dat de werkinstructie niet is gericht aan de rechtzoekende. Dat deze werkinstructie is geformuleerd alsof het is gericht aan de medewerkers van de raad maakt niet dat de daarin neergelegde termijn geen externe werking heeft. De werkinstructie is opgenomen in de voor een ieder toegankelijke Kenniswijzer van de raad waarin het beleid van de raad is neergelegd. Het betoog van [appellant], dat geen termijn voor de vaststelling van de vergoeding is gesteld, wordt dan ook niet gevolgd.

3.4. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de voornoemde uitspraak van 30 mei 2018), is het onder 3.2 weergegeven beleid niet onredelijk, omdat dit beleid ertoe leidt dat een redelijk overzicht wordt behouden op de besteding van publieke middelen. Anders dan [appellant] aanvoert volgt uit de vaststelling van de vergoeding een onvoorwaardelijke verplichting op grond van de artikelen 4:42 en 4:52, eerste lid, van de Awb tot betaling van het bedrag waarop de vergoeding is vastgesteld. De besteding van publieke middelen vindt dus niet eerst bij de toekomstige verrekening plaats.

3.5. [appellant] heeft erkend dat hij wist dat de aanvragen van 7 november 2020 en 23 november 2020 te laat waren ingediend. Hij wil dat de raad een verklaring voor recht afgeeft, waarin de raad verklaart dat [appellant] vorderingen op hem heeft ter hoogte van de vergoedingen die hij zou hebben toegekend als de aanvragen tijdig zouden zijn ingediend. Dit met het oog op verrekening met andere vergoedingen. Nu vaststaat dat de aanvragen te laat zijn ingediend en [appellant] daarvoor geen bijzondere redenen heeft aangevoerd, heeft de raad alleen al daarom geen gebruik hoeven maken van de discretionaire bevoegdheid van artikel 4:44, derde lid, van de Awb om na afloop van de vijfjaarstermijn een nadere termijn te bepalen waarbinnen de aanvraag moet zijn ingediend. Datzelfde geldt voor de bevoegdheid op grond van het vierde lid van die bepaling om de vergoeding ambtshalve vast te stellen. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2024, 595

MK ABRS, 05-06-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2331](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 3

ASIEL. De algemene veiligheidssituatie voor trans vrouwen in Colombia is niet zodanig dat zij systematisch worden blootgesteld aan vervolging of ernstige schade vanwege hun genderidentiteit en dat van hen, ondanks de moeilijke situatie waarin zij zich bevinden, verwacht mag worden dat zij een beroep doen op bestaande beschermingsmechanismen bij voorkomende problemen.

Conclusie algemene veiligheidssituatie voor trans vrouwen in Colombia

11. De Afdeling leidt uit de landeninformatie af dat in Colombia, ondanks het progressieve wettelijke kader, de lhbt-gemeenschap, en in het bijzonder trans vrouwen, het doelwit zijn van geweld en discriminatie. Dit is niet alleen afkomstig van burgers, maar ook van overheidsfunctionarissen. In de praktijk zijn er obstakels om een beroep te doen op beschermingsmechanismen. Het institutionele kader en de werkelijkheid lopen dan ook uiteen. Dat neemt niet weg dat de situatie voor trans vrouwen in Colombia niet zodanig is dat zij systematisch worden blootgesteld aan vervolging of ernstige schade vanwege hun genderidentiteit en dat van hen, ondanks de moeilijke situatie waarin zij zich bevinden, verwacht mag worden dat zij een beroep doen op bestaande beschermingsmechanismen bij voorkomende problemen.

11.1. Gelet op het voorgaande heeft de staatssecretaris zich in het besluit van 22 juni 2021 terecht op het standpunt gesteld dat de algemene veiligheidssituatie voor trans vrouwen in Colombia niet zodanig is dat het openlijk trans vrouw zijn in Colombia zonder meer tot zwaarwegende problemen leidt. Het is dan ook aan de vreemdeling om aannemelijk te maken dat er individualiseerbare omstandigheden zijn waarop gebaseerd kan worden dat er voor haar een gegronde vrees voor vervolging bestaat of dat zij een reëel risico loopt op behandeling in strijd met het bepaalde in artikel 3 van het EVRM wanneer zij moet terugkeren naar Colombia. De staatssecretaris moet altijd een volledige individuele beoordeling maken waarbij hij het asielrelaas relateert aan de beschikbare landeninformatie.

JnB 2024, 596

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Utrecht, 27-05-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:8435](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 3

ASIEL. De staatssecretaris heeft onvoldoende gemotiveerd waarom voor Syriërs die na een verblijf in één van de omliggende landen weer terugkeren naar Syrië niet het algemene uitgangspunt geldt dat Syriërs op grond van het landgebonden asielbeleid inzake Syrië het voordeel van de twijfel krijgen en in het bezit worden gesteld van een verblijfsvergunning, nu de risico's bij terugkeer niet volledig zijn in te schatten.

19. Bij de beoordeling van een asielaanvraag van een vreemdeling uit Syrië geldt voor de staatssecretaris het uitgangspunt dat de algemene situatie in Syrië zodanig is, dat er geen terugzending van vreemdelingen naar Syrië plaatsvindt. Alleen al het zijn van Syriër is voldoende om

in het bezit te worden gesteld van een asiilvergunning. Maar als een vreemdeling uit Syrië vanuit het buitenland, uit een situatie van relatieve veiligheid, vrijwillig terugkeert naar een (relatief) onveilige situatie in Syrië, gaat de staatssecretaris er van uit dat op grond van een eigen inschatting de algemene situatie in Syrië niet zodanig is dat op grond daarvan een verzoek om internationale bescherming zou moeten worden ingewilligd. De staatssecretaris ziet hierin aanleiding om verzoeken om internationale bescherming van deze categorie Syriërs niet zonder meer in te willigen, maar slechts wanneer de betrokken vreemdeling aannemelijk heeft gemaakt dat deze gegronde vrees voor vervolging heeft of heeft te vrezen voor een behandeling als bedoeld in artikel 3 van het EVRM. 19. De rechtbank is van oordeel dat de staatssecretaris onvoldoende heeft gemotiveerd waarom de uitzondering op het uitgangspunt voor vreemdelingen uit Syrië op eiseres van toepassing is. Het is in de eerste plaats aan de staatssecretaris om deugdelijk te motiveren dat eiseres onder de uitzonderingscategorie valt en dat zij om die reden en tegen de achtergrond van de algemene veiligheidssituatie in Syrië geen reëel risico op ernstige schade loopt. De motivering die daarvoor in het bestreden besluit is gegeven, namelijk dat eiseres tweemaal is uitgereisd naar Libanon en weer is teruggekeerd naar Syrië, vindt de rechtbank hiervoor onvoldoende. Bovendien heeft de staatssecretaris onvoldoende gemotiveerd waarom het kortstondige verblijf van eiseres in Libanon, waarna zij beide keren op dezelfde dag is teruggekeerd, als uitreis en terugkeer in de hiervoor bedoelde zin wordt aangemerkt. De staatssecretaris heeft onvoldoende gemotiveerd waarom uit die feiten en omstandigheden volgt dat eiseres op dit moment bij of na terugkeer naar Syrië geen reëel risico (meer) loopt op ernstige schade. Daarbij heeft de staatssecretaris miskend dat eiseres vanuit een ander land dan Libanon zal terugkeren. Uit het meest recente ambtsbericht over Syrië van augustus 2023 volgt namelijk dat iemand die terugkeert naar Syrië vanuit een land dat door de Syrische autoriteiten als 'vijandig' wordt gezien een groter risico loopt. Uit dit ambtsbericht volgt geen eenduidig beeld van de behandeling van Syrische vreemdelingen die naar Syrië terugkeren vanuit een land dat als 'vijandig' wordt gezien. Uit de stukken en het verhandelde op de zitting concludeert de rechtbank dat niet kan worden uitgesloten dat Nederland door de Syrische autoriteiten als vijandig land wordt beschouwd. De staatssecretaris is niet inhoudelijk ingegaan op deze onderbouwde stelling van eiseres en hij heeft onvoldoende gemotiveerd waarom een terugkeer vanuit Nederland vergelijkbaar is met een terugkeer vanuit Libanon.

20. De staatssecretaris heeft bovendien, naast de hiervoor genoemde omstandigheden, onvoldoende rekening gehouden met het gegeven dat eiseres inmiddels twee jaar in Nederland verblijft. Uit het meest recente ambtsbericht over Syrië van augustus 2023 volgt dat de behandeling ten aanzien van terugkeerders willekeurig en onvoorspelbaar is. Er geldt een verhoogd veiligheidsrisico bij terugkeer voor Syriërs die hebben verbleven in een westers land. Eiseres zal bij terugkeer naar Syrië, nu zij twee jaar in Nederland heeft verbleven, (mogelijk) aan een screening worden onderworpen. Ook dit aspect heeft de staatssecretaris niet in de beoordeling meegenomen.

21. De conclusie is dat de staatssecretaris onvoldoende heeft gemotiveerd waarom er voor eiseres een uitzondering geldt op het algemene uitgangspunt dat Syriërs bij terugkeer naar Syrië een reëel risico op ernstige schade lopen. Deze beroepsgrond slaagt.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2024, 597

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Roermond, 04-06-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:8499](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2008/115 15 lid 2 b

Richtlijn 2013/33 9 lid 3

Verordening nr. 604/2013 28 lid 4

Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie 6, 47

VREEMDELINGENBEWARING. PREJUDICIËLE VRAAG. SPOEDPROCEDURE. De rechtsvraag die in het hoofdgeding voorligt is de vraag of de omstandigheid dat de eerste maatregel onrechtmatig is geweest maar eiser ononderbroken in bewaring is gehouden, reeds meebrengt dat de rechterlijke autoriteit de onmiddellijke invrijheidstelling moet gelasten of dat de rechterlijke autoriteit hiertoe alleen bevoegd en verplicht is als de tweede maatregel ook onrechtmatig is. De rechtbank vraagt het Hof in wezen om uit te leggen of in deze situatie de rechterlijke toetsing van de bewaring betrekking heeft op de rechtmatigheid van de ononderbroken periode van vrijheidsontneming of betrekking heeft op de rechtmatigheid van de twee separate bewaringsmaatregelen.

50. Deze hiervoor genoemde Unierechtelijke bepalingen en de daarin vervatte verplichting voor de rechtelijke autoriteit om de onmiddellijke invrijheidstelling te gelasten als de bewaring niet of niet langer rechtmatig is, zijn duidelijk. De grondrechten op vrijheid en op een doeltreffende voorziening in rechte hebben een fundamenteel karakter. In de nationale rechtspraak wordt getwijfeld hoe deze Unierechtelijke verplichting voor de rechterlijke autoriteit, gelet op juist deze grondrechten, moet worden uitgelegd en toegepast indien een betrokken persoon ononderbroken in bewaring wordt gehouden op grond van een reeks opvolgende bewaringsmaatregelen en een onrechtmatige maatregel uit die reeks ten tijde van de rechterlijke toetsing reeds is opgeheven. De rechtbank heeft eerder overwogen dit niet te kunnen afleiden uit de eerdere arresten van het Hof. Omdat de bewaring een inbreuk op het recht op vrijheid behelst, mag er geen enkele twijfel bestaan over de omvang van de verplichting van de rechterlijke autoriteit en de wijze waarop een doeltreffende voorziening in rechte moet worden geboden als de in bewaring gehouden persoon verzoekt om in vrijheid te worden gesteld.

De rechtbank verzoekt het Hof daarom en gelet op al hetgeen is overwogen, de navolgende vraag in de prejudiciële spoedprocedure te beantwoorden:

Dienen artikel 15, tweede lid aanhef en onder b, richtlijn 2008/115, artikel 9, derde lid, richtlijn 2013/33 en artikel 28, vierde lid, verordening nr. 604/2013, gelezen in samenhang met artikelen 6 en 47 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, aldus te worden uitgelegd dat de rechterlijke autoriteit steeds verplicht is om de in bewaring gestelde persoon onmiddellijk in vrijheid te stellen indien de bewaring op enig moment gedurende de ononderbroken tenuitvoerlegging van een reeks opvolgende bewaringsmaatregelen onrechtmatig is geweest of is geworden?

JnB 2024, 598

MK ABRS, 31-05-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2245](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 59 lid 1 a, 59b lid 1 b c

VREEMDELINGENBEWARING. De rechtbank moet de rechtmatigheid van het verlengingsbesluit toetsen naar de feiten zoals die zich voordeden ten tijde van haar toetsing. De staatssecretaris is, in de situatie dat de bewaring niet meer op een juiste wettelijke grondslag berust en hij de bewaring wil voortzetten, gehouden voldoende voortvarend te bezien of een andere wettelijke bepaling aan de bewaring ten grondslag kan worden gelegd.

1. In de eerste grief klaagt de vreemdeling terecht over het oordeel van de rechtbank dat niet aan de orde kan komen wat hij over zijn op 22 maart 2024 ingediende aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd heeft aangevoerd, omdat de vreemdeling deze aanvraag op het moment van het nemen van het verlengingsbesluit nog niet had ingediend.

Uit dit oordeel volgt dat de rechtbank de rechtmatigheid van het verlengingsbesluit heeft getoetst naar de feiten zoals die zich voordeden ten tijde van het nemen van dat besluit. De rechtbank moet echter de rechtmatigheid van het verlengingsbesluit toetsen naar de feiten zoals die zich voordeden ten tijde van haar toetsing, in dit geval tot aan het opheffen van de bewaring op 26 maart 2024. Zie de uitspraak van de Afdeling van 25 maart 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:829](#), onder 19. [...]

9. Uit de op de zaak betrekking hebbende stukken blijkt dat de vreemdeling op 22 maart 2024 in het detentiecentrum Rotterdam een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd heeft ingediend. De staatssecretaris heeft op 26 maart 2024 de bewaring op grond van artikel 59, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw 2000 opgeheven en de vreemdeling op grond van artikel 59b, eerste lid, aanhef en onder b en c, van de Vw 2000 in bewaring gesteld.

10. Ambtshalve de rechtsgronden aanvullend overweegt de Afdeling dat de vreemdeling door het op 22 maart 2024 indienen van deze aanvraag rechtmatig verblijf heeft gekregen. Op grond van de uitspraak van de Afdeling van 2 april 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:1082](#), onder 6.4, is de staatssecretaris in de situatie dat de bewaring niet meer op een juiste wettelijke grondslag berust en hij de bewaring wil voortzetten gehouden voldoende voortvarend te bezien of een andere wettelijke bepaling aan de bewaring ten grondslag kan worden gelegd.

De staatssecretaris heeft bij besluit van 26 maart 2024 de vreemdeling op een andere wettelijke grondslag in bewaring gesteld. Gelet op de uitspraak van 2 april 2016 heeft de staatssecretaris onvoldoende voortvarend gehandeld. De staatssecretaris had namelijk de vreemdeling uiterlijk op 24 maart 2024 op een andere wettelijke grondslag in bewaring moeten stellen. De bewaring op grond van artikel 59, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw 2000 is na die dag onrechtmatig.

[Naar inhoudsopgave](#)

Procesrecht

JnB 2024, 599

MK ABRS, 30-05-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2248](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2003/86/EG 5 lid 2, 16 lid 2 lid 4

Awb 3:2

PROCESRECHT. Gebruik van onrechtmatig verkregen bewijs in een bestuursrechtelijk geding. De staatssecretaris mocht de informatie die hij heeft verkregen tijdens het simultaan gehoor bij de besluitvorming gebruiken, ook al bestond er voor dat gehoor geen wettelijke grondslag. Beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid staan hier niet aan in de weg.

2.1. [...] Zoals de Afdeling in de uitspraak van 19 juni 2023 [[ECLI:NL:RVS:2023:2357](#)], onder 4.5, ook heeft overwogen, is het gebruik van onrechtmatig verkregen bewijs in een bestuursrechtelijk geding alleen dan niet toegestaan als het bewijs is verkregen op een wijze die zozeer indruist tegen wat van een behoorlijk handelende overheid mag worden verwacht, dat dit gebruik onder alle omstandigheden ontoelaatbaar moet worden geacht. Anders dan in de uitspraak van 19 juni 2023, doet een dergelijke situatie zich in dit geval niet voor. De staatssecretaris mocht de informatie die hij heeft verkregen tijdens het simultaan gehoor dus bij de besluitvorming gebruiken, ook al bestond er voor dat gehoor geen wettelijke grondslag. De Afdeling licht dat hierna toe.

2.2. Voorafgaand aan de beslissing op de aanvraag heeft de staatssecretaris de vreemdeling en referent bij brief van 15 januari 2020 een aantal vragen gestuurd over hun huwelijk. Volgens de brief deed de staatssecretaris dit op basis van artikel 3:2 van de Awb, om inzicht te krijgen in het oogmerk van het huwelijk en om te kunnen beoordelen of er werkelijk huwelijksleven wordt onderhouden.

2.3. Bij brief van 29 januari 2020 heeft referent meegedeeld dat hij deze vragen niet zal beantwoorden zonder nadere toelichting van de staatssecretaris, omdat volgens hem voor de vragen, kort gezegd, geen juridische grondslag bestaat. Op verzoek van de vreemdeling heeft de staatssecretaris in de bezwaarfase bij brief van 25 september 2020 alsnog toegelicht waarom hij aanleiding heeft gezien om de vragen - die de vreemdeling en referent inmiddels wel hadden beantwoord - te stellen. De staatssecretaris heeft hierbij de volgende aanwijzingen genoemd:

"1. referent is zelf middels een mvv voor verblijf bij partner Nederland ingereisd. Zijn verblijfgever heeft meerdere malen opgetreden als referent voor verblijf bij haar als partner (c.q. echtgenote).
2. Referent heeft na drie jaar voortgezet verblijf aangevraagd. Op enig moment heeft referent zelf als verblijfgever opgetreden in een mvv-procedure voor verblijf bij partner. Deze partner trad daarna zelf weer op als verblijfgever in een mvv-procedure voor verblijf bij haar als partner. Referent heeft ook als verblijfgever opgetreden in de mvv-procedure van de kinderen.

3. Bij de indiening van de onderhavige aanvraag heeft referent geen kopie van zijn identiteitsbewijs overgelegd.

4. Er is een leeftijdsverschil aan de orde.

5. Het is niet duidelijk wanneer referent en betrokkene elkaar hebben ontmoet. Referent was immers de verblijfgever van zijn vorige partner tot 2 februari 2018 (daarna is zijn partner genaturaliseerd).

Blijkens zijn paspoortstempels is hij in 2016 (ten tijde van zijn vorige relatie) en 2019

(huwelijksvoltrekking) in Ghana geweest.

6. Niet duidelijk wanneer en hoe vaak referent betrokkene heeft ontmoet/bezocht alvorens zij in het huwelijk traden."

2.4. De staatssecretaris heeft de vreemdeling en referent vervolgens uitgenodigd voor een nader onderzoek in de vorm van een simultaan gehoor. Dit gehoor heeft plaatsgevonden op 20 april 2021. Tijdens dat gehoor heeft de staatssecretaris de vreemdeling en referent elk afzonderlijk vragen gesteld over onder meer hun relatie, kinderen, hun eerste ontmoeting en de huwelijksceremonie.

2.5. Gelet op de hiervoor onder 2.3 genoemde aanwijzingen, heeft de staatssecretaris in dit geval niet ten onrechte het standpunt ingenomen dat sprake was van gegronde vermoedens van een schijnhuwelijk. Dat diezelfde aanwijzingen al vóór de aanpassing van de werkwijze in Ghanese mvv-zaken in juli 2020 aanleiding vormden om de vreemdeling en referent een vragenlijst te sturen, maakt dat niet anders, want het gaat om individuele aanwijzingen die redelijkerwijs aanleiding mochten vormen voor verder onderzoek. Onder die omstandigheden is, anders dan het geval was in de hiervoor genoemde uitspraak van 19 juni 2023, het gebruik van het aldus verkregen bewijs toelaatbaar (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 21 september 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3567](#)). [...]

2.7. Aangezien de richtlijn [Gezinsherenigingsrichtlijn] geen regels bevat over het gebruik van onrechtmatig verkregen bewijs, geldt volgens vaste rechtspraak van het Hof het beginsel van procedurele autonomie, begrensd door de beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid (zie het arrest van 2 maart 2021, Prokuratuur, [ECLI:EU:C:2021:152](#), punt 42). De Afdeling constateert dat de nationale procedure geen regel kent die dwingt tot bewijsuitsluiting van de informatie verkregen uit het onbevoegd afgenomen simultaan gehoor. Daarom moet worden beoordeeld of de beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid aan het gebruik van de informatie verkregen uit het simultaan gehoor in de weg staan. Naar het oordeel van de Afdeling is dat niet het geval. De hiervoor onder 2.1 bedoelde bewijsregel geldt zowel in situaties die onder het Unierecht vallen als in situaties die daar niet onder vallen. Aan het beginsel van gelijkwaardigheid is dus voldaan. Aan het beginsel van doeltreffendheid is ook voldaan. Uit wat hiervoor onder 2.6 is overwogen, volgt immers dat de vreemdeling het besluit en haar aan de richtlijn ontleende rechten ten volle kan laten toetsen door de rechter. Daarbij kan de vreemdeling onder meer aan de orde stellen of sprake was van gegronde vermoedens in de zin van artikel 16, vierde lid, van de richtlijn, de ernst van de geschonden belangen en het nadeel dat de vreemdeling als gevolg daarvan is toegebracht. Aan het beginsel van hoor en wederhoor is derhalve voldaan. Weliswaar kan een gehoor door de betrokkenen als een inbreuk op hun privéleven worden ervaren, maar dat neemt niet weg dat een onderzoek naar vermoedens van fraude of misbruik een afzonderlijk onderhoud met beide partners kan omvatten en dat dit een effectief middel is bij gegronde vermoedens van een schijnhuwelijk. Het is bovendien een algemeen beginsel van Unierecht dat in geval van fraude of misbruik geen geslaagd beroep op het Unierecht kan worden gedaan. De Afdeling ziet bevestiging voor dit oordeel in de richtsnoeren voor de toepassing van de Gezinsherenigingsrichtlijn van de Europese Commissie (COM(2014) 210), p. 27, waarin wordt verwezen naar de richtsnoeren voor een betere omzetting van de Verblijfsrichtlijn (COM(2009) 313), en naar het Handboek voor de aanpak van vermoedelijke schijnhuwelijken van de Europese Commissie (SWD(2014) 284), p. 43.

[Naar inhoudsopgave](#)